

Kadernota 2022

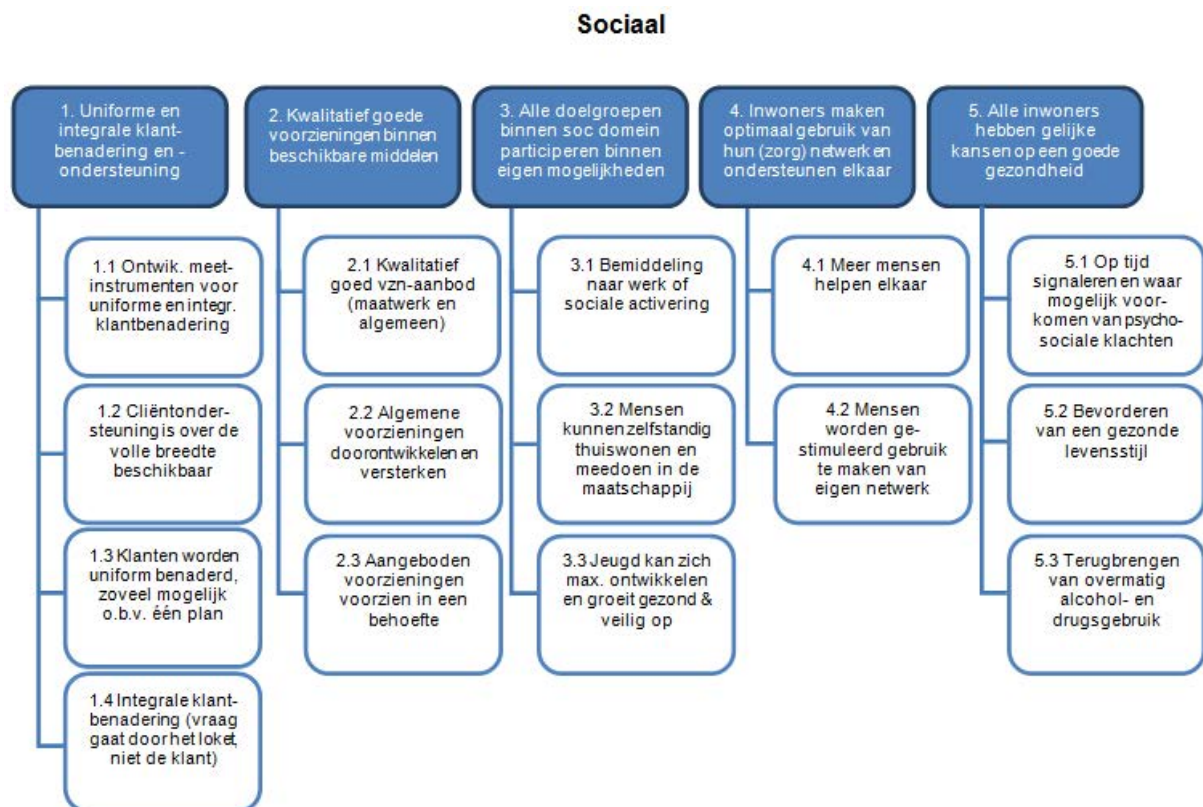
13-07-2021

Sociaal

Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse en M.A. Sikkes -van den Berg

Concerndirecteur: M. Pronk

Doelstellingen in één oogopslag

Structurele gevolgen Jaarstukken 2020

Ontwikkelingen en kosten specialistische jeugdhulp

Overschrijding

In de begroting 2020 is € 5,5 miljoen opgenomen voor specialistische jeugdhulp. Uiteindelijk lagen de kosten voor specialistische jeugdhulp € 1,1 miljoen hoger dan de begroting.

€ 350.000 van deze extra kosten zijn incidenteel gebleken en € 750.000 zijn structurele kosten.

Via de P&C-cyclus en informatiememo's is de gemeenteraad regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de jeugdhulp. Tevens is in het voorjaar van 2021 gesproken in de transformatiecommissie over de inhoudelijke en financiële effecten van kosten beheersmaatregelen binnen de specialistische jeugdhulp.

De incidentele kosten hebben te maken met nabetalingen uit voorgaande jaren en het afrekenen van zogenaamde herstelcliënten. Herstelcliënten worden voor 70% bij de start van het traject gefinancierd, en voor 30% bij het afsluiten van het traject. Gemeenten en alle gecontracteerde aanbieders hebben in 2018 afgesproken om de cliënten niet volgens de nieuwe tarieven af te rekenen maar naar werkelijke kosten, vanwege het grote verschil tussen de tarieven en de werkelijke kosten. Het blijkt echter dat sommige cliënten langer

dan de eerder verwachte 12-18 maanden zorg nodig hebben. Aan het einde van het traject moet dan nog voor de werkelijke kosten worden afgerekend. Nu de cliënten langer in zorg zijn heeft het verwachte financiële voordeel in 2018 zich omgezet in een financieel nadeel in 2020, omdat de werkelijke kosten de inmiddels toegepaste trajectprijzen overschrijden.

De structurele kostenoverschrijding bij de gemeente Diemen op het terrein van specialistische jeugdhulp is voor een groot deel te verklaren door de landelijke bezuinigingen op jeugdhulp, een toename van het aantal cliënten (onder andere door het achterblijven van uitstroom en meer instroom), een toename van de complexiteit van de problematiek bij jeugdigen (bijvoorbeeld vechtscheidingen), een toename van het aantal jeugdigen dat voorheen binnen de Wet Langdurige Zorg (WLZ), Wmo of Kinderopvang werd geholpen en een toename van het aantal jeugdigen in Diemen.

Landelijke ontwikkelingen

De incidentele tegemoetkoming van het kabinet voor de periode 2019 tot en met 2021 wordt verlengd door eenmalig aanvullend € 300 miljoen beschikbaar te stellen voor het jaar 2022, zo is besloten in de Septembercirculaire van 2020. Dit betekent voor Diemen een extra uitkering in 2022 van € 420.000. In de meerjarenbegroting van de gemeente Diemen is rekening gehouden met de extra middelen vanuit het Rijk.

Op basis van het AEF rapport (€ 1,6 - € 1,8 miljard tekort gemeenten) voert de VNG gesprekken met het Rijk over een combinatie van structureel extra budget en maatregelen om de Jeugdwet financieel beheersbaar te maken. De opbrengsten van deze gesprekken gelden als een zwaarwegende inbreng zijn voor de kabinetsformatie. Voor 2021 heeft het Rijk bekend gemaakt incidenteel € 613 miljoen beschikbaar te stellen aan gemeenten voor het oplossen van de acute problematiek in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de € 300 miljoen extra middelen. Het kabinet stelt voor 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dat komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dat jaar.

Regionale en lokale beheersmaatregelen

Naast de extra middelen vanuit het Rijk zijn sinds 2018 regionaal en lokaal verschillende maatregelen ontwikkeld om de financiële beheersbaarheid verder te borgen. De getroffen maatregelen worden hieronder toegelicht.

- Maatregelen gericht op verwijzen, tarieven en administratie

Er wordt strikter gestuurd op verwijzingen en het handhaven van administratieve termijnen om nabetalingen te voorkomen. Ook zijn er tariefafspraken gemaakt die beter aansluiten bij de werkelijke kosten. Deze maatregelen zorgen voor een actueler beeld van de financiële situatie, maar sorteert beperkt financieel effect.

- Contractmanagement

Om meer grip en inzicht te krijgen op de uitvoering van de contracten, de kwaliteit van de geleverde producten, financiële uitnutting en trends (voortkomend uit gecontracteerde ondersteuning) is een contractmanager Jeugd per oktober 2020 aangesteld voor DUO-gemeenten.

- Nieuwe inkoop per 2022

De gemeenten Amsterdam en de DUO-gemeenten hebben gekozen voor een wijziging van het stelsel voor de hoog specialistische jeugdhulp per 2022 (per 2021 voor de gemeente Amsterdam), die tot betere garanties voor een financieel beheersbaar, werkend stelsel moet leiden.

De voorgenomen wijziging in de manier van bekostigen, namelijk een taakgerichte bekostiging, draagt zo veel mogelijk bij aan de beheersbaarheid van kosten en het voorkomen van overschrijding. Zo zijn de inkomsten voorspelbaar, wat het beter mogelijk

maakt om te investeren in de transformatie van het sociaal domein, en de facturatie blijft achterwege, dus minder kans op fouten, nabetalingen en minder administratieve handelingen.

- **Temporiseren instroom**

Het college heeft op 10 november 2020 besloten om tot 1 januari 2021 tot gereguleerde instroom over te gaan bij een aantal aanbieders die aan hun normbudget zitten, om zo verdere overschrijding van het budget te beperken. Gereguleerde instroom laat ruimte over de zorg voor de meest kwetsbare gezinnen doorgang te geven en maatwerk te bieden.

Risico's

Ondanks de getroffen maatregelen blijven de uitgaven specialistische jeugdhulp een financieel risico vormen, mede als gevolg van de open einde regeling, een stijging in de aantallen jeugdigen en de almaar toenemende complexe problematiek. Daarbij vormen de brede wettelijke taken en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat door de aanhoudende periode van maatregelen naar aanleiding van corona er extra hulpvragen leven bij de inwoners van Diemen. Tevens is het mogelijk dat door het uitstel van de huidige hulp zwaardere vormen van hulp nodig zijn. Het Rijk heeft in de Septembercirculaire 2020 bekend gemaakt gemeenten onder andere voor de Meerkosten en uitstelzorg te compenseren. Onduidelijk is of deze compensatie voldoende is. Vanaf januari 2022 zal ook het stelsel voor de (hoog) specialistische jeugdhulp wijzigen, en daarmee ook de bekostigingssystematiek. Er bestaat een risico dat het afsluiten of overzetten van trajecten tot incidentele kosten in 2022 zal leiden.

In de Kadernota 2021 is beschreven dat door de aanscherping van bestaande beheersmaatregelen, de invoering van nieuwe beheersmaatregelen en de nieuwe inkoop per 2022 een beperking van de overschrijding vanaf 2022 zou moeten optreden. Er wordt uitgegaan van een daling van kosten per jaar vanaf 2022 met € 100.000, oplopend tot € 300.000 in 2024 op het onderdeel complexe zorgkosten. Gezien de stijging van de kosten binnen specialistische jeugdhulp in 2020 en de risicofactoren hierboven beschreven zien we het realiseren van deze daling in 2022 als een risico. Op een later moment komen we met een plan hoe we de kostenbesparing gaan realiseren.

Financieel effect

De structurele kosten lagen in 2020 € 750.000 hoger dan de begroting. Om het voorzieningenniveau op peil te houden zal het budget voor specialistische jeugdhulp met € 750.000 omhoog moeten worden bijgesteld. Over het budget zal worden gemonitord en gerapporteerd via de P&C-cyclus.

Autonome ontwikkelingen

Bijdrage gemeenschappelijke regeling GGD (Veilig Thuis)

Bijdrage gaat omhoog naar € 90.000.

De gemeenschappelijke regeling (GR) GGD Amsterdam-Amstelland betreft het beleidsterrein huiselijk geweld en kindermishandeling, en de organisaties Veilig Thuis en Centrum Seksueel Geweld.

De financiële werkafspraken behorend bij de Gemeenschappelijke Regeling Amsterdam-Amstelland worden gewijzigd. De huidige werkafspraken liepen tot en met 2020. Het bestuur van de GR heeft besloten om deze werkafspraken nog een jaar te verlengen tot en met 2021, zodat de nieuwe werkafspraken ingaan vanaf het jaar 2022.